Jaarstukken
2017

Werkvoorziening Midden-Gelderland (Presikhaaf Bedrijven) in liquidatie

Arnhem, 7 maart 2018

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag

1 DIRECTIEVERSLAG 4

2 SOCIALE RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN 5

3 FINANCIËLE RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN 10

3.1 Beschrijving opzet inhoudelijk per onderdeel 10

3.2 Balanspositie 12

3.3 Resultaat 13

3.4 Mutatieoverzicht liquide middelen 14

3.5 Onderhoud kapitaalgoederen 14

3.6 Financiering 14

3.7 Bedrijfsvoering 16

3.8 Verbonden partijen 16

3.9 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 18

4 BALANS 21

5 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING OVER HET BEGROTINGSJAAR 22

6 WAARDERINGSGRONDSLAGEN 24

6.1 Inleiding 24

6.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva 24

6.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat 25

7 TOELICHTING OP DE BALANS 27

8 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 35

9 OVERIGE GEGEVENS 44

10 BIJLAGEN 45

Jaarverslag
2017

1 DIRECTIEVERSLAG

We schrijven het jaar 2017. Het jaar van de definitieve verandering voor Presikhaaf Bedrijven. Het laatste jaar bedrijfsactiviteiten. Het jaar met verbeteringen in de bedrijfsvoering die ook financieel doortellen met een resultaat uit productie dat € 940.000 beter is dan begroot! Het jaar van een maand met het hoogste maar ook een maand met het laagste ziekteverzuim in jaren. Het jaar dat begon met grote onzekerheid maar eindigde met een unaniem besluit van de deelnemende gemeenten om over te gaan naar Scalabor B.V. Een soort van requiem schrijven is nooit fijn, behalve als een einde ook een nieuw begin kent. En dat is met dit jaarverslag gelukkig aan de orde.

Definitieve besluitvorming
Bestuurlijk gezien was 2017 een intensief jaar. Gemeenten stelden vast hoe ze de komende jaren omgaan met de participatie van hun inwoners die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Én hoe ze met die opgave ook duurzaam konden blijven zorgen voor passend werk voor de inwoners met een SW-dienstverband bij Presikhaaf Bedrijven. In de loop van het jaar werd duidelijk dat het aanbod van de gemeente Arnhem met de oprichting van Scalabor B.V. een aantrekkelijk alternatief is. In de zomer besloten alle gemeenten de onderhandelingen in gang te zetten en de overdracht van de bedrijfsactiviteiten voor een definitief besluit uit te werken.

Verbetertrajecten
Intern was het voor de medewerkers ook een heftig jaar. Hoewel baanzekerheid voor de SW-medewerkers nooit ter discussie heeft gestaan, was iedereen natuurlijk wel benieuwd of de huidige werkplekken gehandhaafd bleven en vooral ook of het bedrijf in een geheel overgedragen zou worden. Door de medewerkers in de staf, ondersteuning en het management is enorm hard gewerkt aan verschillende verbeterprojecten gericht op de ontwikkeling van medewerkers (Werkstap), het terugdringen verzuim en verschillende lean-projecten in de productie van Industrie.

Toekomst
Maar daar hield het niet mee op. Een groep medewerkers zich extra ingespannen om mede vorm te geven aan de businessplannen van Scalabor. Tot slot is er in de tweede helft van het jaar een reorganisatie doorgevoerd. In het kader van medezeggenschap heeft de Ondernemingsraad en medewerkers die actief zijn voor de vakbonden, intensief samengewerkt voor een goede personeelsvertegenwoordiging. Tot slot is een kleine groep medewerkers bezig geweest om de verkoop van het vastgoed te begeleiden.

Bedrijfsresultaat
In dit jaarverslag wordt vooral gerapporteerd over de bedrijfs- en sociale resultaten die bereikt zijn. De bestuurlijke gang van zaken en besluitvorming is vastgelegd in de verslagen en rapporten van de vergaderingen. Tot slot zijn de voorwaarden voor de overdracht vastgelegd in het onderhandelingsakkoord met Scalabor.

Prestatie
Ik vind dat iedereen die een bijdrage heeft geleverd in 2017 trots kan zijn op de geleverde prestaties! Of het nu gaat om een medewerker die trouw haar of zijn werk bleef doen, een werkcoach die met Werkstap heeft gewerkt aan de ontwikkeling van medewerkers, een adviseur die druk is geweest met de reorganisatie, een manager die betrokken was bij de plannen voor 2018 of een bestuurder die moeilijke keuzes moest maken en koers wist te houden. Iedereen heeft mee gewerkt aan het uitstekende resultaat van 2017.

Jan-Henk Janssen
Algemeen Directeur

2 SOCIALE RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN

Het jaar 2017 was een veelbewogen jaar voor Presikhaaf Bedrijven. Het is het jaar waarin de organisatie de aanzet maakte voor een totale ommekeer. Het is ook het laatste jaar dat Presikhaaf Bedrijven onder die handelsnaam heeft gefungeerd. Dat doet wat met medewerkers, die na jaren van turbulentie pas aan het einde van 2017, met de besluitvorming door het Algemeen Bestuur in december, zekerheid hadden over de veranderingen waarover in de afgelopen jaren zoveel gesproken is.

Naast de opdracht om de transitie naar een nieuwe organisatie vorm te geven, heeft het AB in de managementopdracht voor 2017 ook een aantal speerpunten meegegeven om duurzame inzetbaarheid van medewerkers aandacht te geven. Het is bijzonder fijn om te mogen constateren dat zowel de transitie als de doelstellingen die meegegeven waren, beiden tot positieve resultaten hebben geleid.

Duurzame inzetbaarheid
In de managementopdracht 2017 is “duurzame inzetbaarheid” als het centrale thema voor 2017 benoemd. Daarbij zijn drie speerpunten onderscheiden:
1. verlagen van het verzuim;
2. investeren in doorstroom en mobiliteit van alle medewerkers;
3. voldoende werk genereren tegen een gezond tarief.

Duurzame inzetbaarheid richt zich niet alleen op het beschikbaar zijn van medewerkers voor het arbeidsproces, maar vooral ook op het optimaliseren van deze beschikbaarheid voor nu en in de toekomst. Daarbij vragen wij van onze medewerkers dat zij hierin ook zelf verantwoordelijkheid nemen.

Investeren in jezelf
Doorstroom en mobiliteit zijn thema’s die wij gewoonlijk voornamelijk gebruiken voor de ontwikkeling van SW-medewerkers naar een zo regulier mogelijke arbeidsplek. Echter, met alle veranderingen in 2017/2018, zijn dit thema’s die ook voor het *begeleidend/ondersteunend* personeel actueel zijn.

Alle medewerkers met een regulier dienstverband zijn medio 2017 uitgenodigd om deel te nemen aan een trainingsprogramma in het kader van duurzame inzetbaarheid. De focus ligt daarbij op de eigen ontwikkeling en het succesvol inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt. Begin juli is een startbijeenkomst verzorgd waarin de diverse trainingen zijn geïntroduceerd. De trainingen, gericht op solliciteren, het maken van een pakkend CV, presenteren en netwerken, zijn door eigen trainers ontwikkeld en uitgevoerd. In totaal zijn 12 trainingen van vaak meerdere dagdelen uitgevoerd voor in totaal 67 deelnemers, waarmee ongeveer de helft van het reguliere personeel gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om zich verder voor te bereiden op de toekomst; al dan niet bij de nieuwe organisatie Scalabor.

Overige trainingen regulier personeel
- Door de Stichting Rijnstad (onze bedrijfsmaatschappelijk werker) is een Sociale Kaart ontwikkeld waarmee leidinggevenden aan medewerkers gericht ondersteuning kunnen bieden bij vraagstukken die zowel de werk- als privésfeer raken. Om leidinggevenden nog beter wegwijs te maken, is een drukbezochte workshop georganiseerd.
- De Stichting Rijnstad heeft ook een training “onbegrepen gedrag op de werkvloer” verzorgd.
- Voor de introductie van Aan de Slag Personeelsdiensten (de payrollorganisatie van Presikhaaf Bedrijven) is aan diverse medewerkers een training cao/ABU/Flextrain verzorgd.
- Ook in 2017 is weer veel aandacht besteed aan verzuim en de verhoging van de inzetbaarheid van medewerkers. Hiervoor is aan alle leidinggevenden een inzetbaarheidstraining verzorgd waarmee men zowel werd bijgepraat over wet- en regelgeving als getraind werd in gespreksvaardigheden.

Werkstap
Voor SW-medewerkers wordt de investering in duurzame inzetbaarheid gecoördineerd en gemonitord vanuit de methodiek/applicatie Werkstap. Het doel van Werkstap is:
- doelgericht en integraal ontwikkelproces implementeren;
- toepassen van systemen om ontwikkelresultaten te meten en te rapporteren;
- constante feedback op het effectief toepassen van het ontwikkelproces;
- proactieve sturing op KPI’s die leiden tot, onder andere, uitstroomresultaten en
- koppeling met gemeenten en het bedrijfsleven.

De basis van Werkstap is de “diagnose” waarbij voor iedere medewerker, als start van het arbeidsontwikkelproces, een eerste diagnose over kennis, kunde en ontwikkelpotentieel wordt ingevoerd. Ruim 95% van de diagnoses is nu in Werkstap ingevoerd. Met het invoeren van de diagnoses wordt gelijk bereikt dat de medewerker weer een actuele POP heeft.

Daarnaast zijn in het kader van de transitie naar Scalabor DVO’s ontwikkeld met gemeenten. Resultaten gericht op doorstroom en detachering maken daar een belangrijk onderdeel van uit. Om dit, vanuit Werkstap, goed te kunnen monitoren is de applicatie gevuld met een zogenoemde “procesflow”. Met behulp van die “procesflow” is per medewerker te volgen:
- wie een traject doorloopt gericht op (individuele) detachering;
- wie ontwikkeld kan worden op de afdeling en
- met wie men actief in ontwikkeling is op de afdeling.

Werkcoaches kunnen op deze manier ook zelf goed de ontwikkeling van hun medewerkers managen. Daarnaast kan het management de potentiële doorstroom van de verschillende sectoren volgen en daarop inspelen. Voor het merendeel van de SW-medewerkers is deze procesflow ingevuld; een belangrijke basis om bij Scalabor de arbeidsontwikkeling en het doorstroompotentieel van medewerkers verder vorm te geven.

Ten slotte is in Werkstap een extra module ingezet, waarmee de routing/het traject van een medewerker wordt bepaald en vastgelegd. Deze module helpt trajectbegeleiders om de verschillende trajectonderdelen (trainingen, aanleren werknemers- en vakvaardigheden, inzetleerwerkplek, enz.) te bepalen en in te plannen. Voor de medewerker/kandidaat wordt hiermee de kortste route naar het einddoel vastgelegd.

Trainingen voor SW-personeel
Voor SW-medewerkers worden door het jaar heen diverse trainingen uitgevoerd. Veelal gebeurt dit door de eigen trainers dan wel door organisaties die aan Presikhaaf Bedrijven gelieerd zijn. Continu worden taaltrainingen verzorgd voor zowel autochtonen als medewerkers voor wie het Nederlands de “tweede taal” is. Hiermee stimuleren wij dat medewerkers meer taalvaardig worden. Dit vanuit de visie dat taalvaardigheid een belangrijke werknemersvaardigheid is om goed inzetbaar te zijn bij werkgevers.

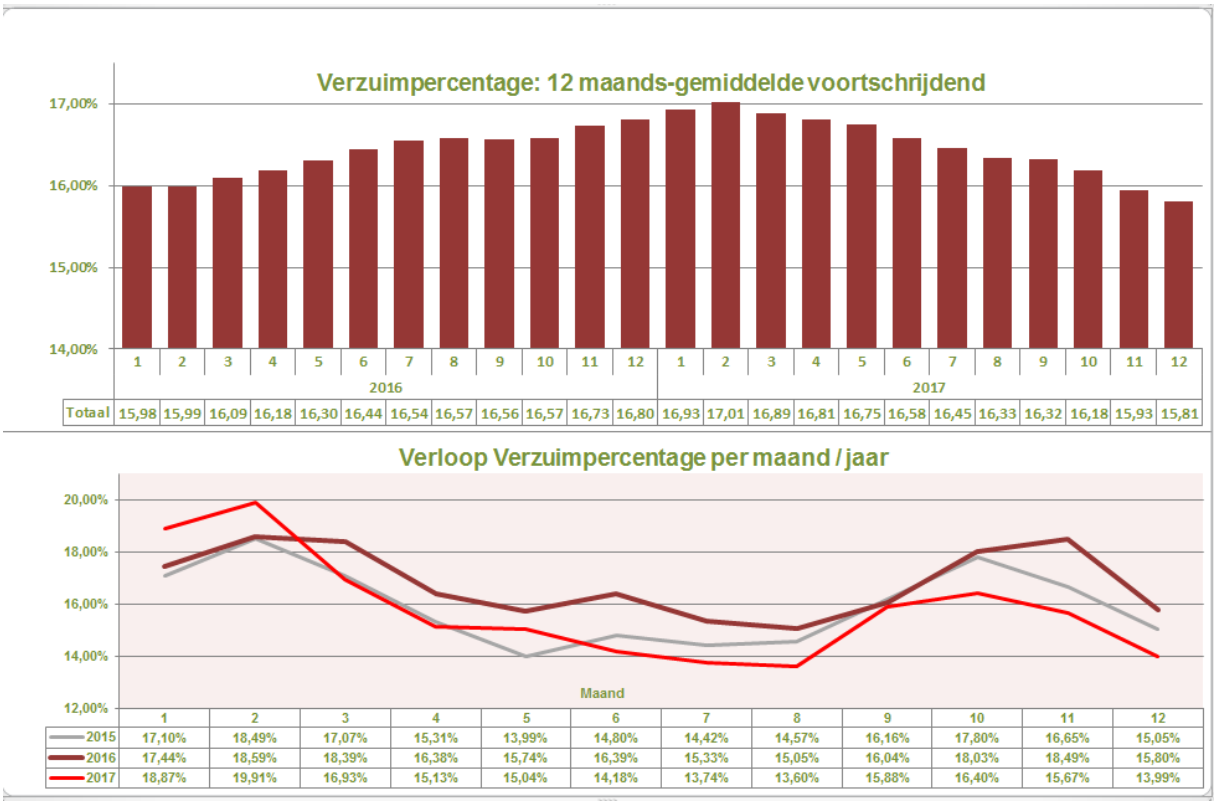
<u>Arbo en inzetbaarheid</u>
Veel tijd en aandacht is besteed aan het op orde brengen en verder professionaliseren van de interne “arbo-organisatie”. Hierdoor is voor de overgang naar Scalabor de BHV-organisatie goed ingericht en zijn de ontruimingsplannen per locatie geactualiseerd. Het preventieteam is op sterkte gebracht en met hulp en ondersteuning van de Hoger Veiligheidskundige van Veiligheid@Work op het juiste kennisniveau.

Per 1 juli 2017 is de Arbeidsomstandighedenwet gewijzigd. De Ondernemingsraad heeft hierdoor een nog belangrijker rol bij de inrichting van de Arbo-organisatie. Zij zijn direct betrokken bij de aanstelling van preventiemedewerkers en hebben de mogelijkheid tot intensiever overleg met zowel de bedrijfsartsen als het preventieteam. Daarnaast krijgen medewerkers de mogelijkheid voor het aanvragen van een *second opinion* als zij vraagtekens hebben bij de diagnose of het advies van de bedrijfsarts. Vanuit de organisatie is, vooral ter voorbereiding op de Arbo-organisatie voor Scalabor, gewerkt aan het in procedure zetten van de veranderingen.

<u>Arbeidsverzuim</u>
Verzuim door ziekte is een belangrijk aspect waar wij ook door het bestuur op aangesproken worden. Zoals ook uit eerdere rapportages mag blijken, onderkennen wij het belang van een gezonde en leefbare organisatie. Aan het terugbrengen van het verzuim wordt veel aandacht besteed.

Uit de periodieke rapportages aan het bestuur blijkt dat in de afgelopen jaren een intensief traject is ingezet om verzuimprocessen op orde te krijgen en de aanpak te richten op inzetbaarheid (*wat kan de medewerker nog wel*). Intern zijn hiervoor inzetbaarheidsadviseurs aangesteld en extern is extra dienstverlening (casemanagement, training/coaching) ingekocht. Daarnaast is het MT en het team HR-adviseurs getraind op het coachen van leidinggevenden, zijn alle leidinggevenden getraind in het voeren van inzetbaarheidsgesprekken en is extra coaching verzorgd om de vraagstelling aan de bedrijfsarts goed te formuleren. Ook in het werkoverleg en het *inzetbaarheidsoverleg* (SMT) is continu

aandacht besteed aan de oorzaken van het verzuim en de mogelijkheden om de inzetbaarheid van medewerkers te vergroten.

Medio 2017 beginnen alle maatregelen om het verzuim omlaag te krijgen hun vruchten af te werpen. Hoewel er over de maanden september en oktober, passend bij de trend, een lichte stijging van het aantal verzuimende medewerkers te zien was, heeft de verzuimdaling zich uiteindelijk in de laatste maanden van het jaar doorgezet.

Voor 2017 is de doelstelling geformuleerd om over de gehele linie verzuimreductie te bewerkstelligen met 2% zodat we op gemiddeld 14,8% uitkomen. Deze doelstelling was ambitieus en is, mede door de verzuimpiek in de eerste twee maanden van het jaar, niet gehaald. Toch is het resultaat, 15,9% gemiddeld over twaalf maanden, zeker gezien de ontwikkelingen en daarmee gepaard gaande onrust in de organisatie, een resultaat om trots op te zijn.

<u>Arbodienstverlening</u>
Met Scalabor is afgesproken dat Presikhaaf Bedrijven zou adviseren over de arbodienstverlening voor de nieuwe organisatie. Belangrijke aandachtspunten daarbij waren:
- voldoende ondersteuning voor onze leidinggevenden;
- een lagere ambitie op “eigen regie”. De ervaringen hebben uitgewezen dat volledige “eigen regie” nog niet past binnen de bedrijfscultuur;
- de inzet van een professioneel verzuimvolgsysteem.

Naast gesprekken met de huidige twee arbodienstverleners, heeft ook een oriëntatie plaatsgevonden op alternatieven. Uiteindelijk is, met instemming van de Ondernemingsraad, de keuze gevallen op een nieuwe arbodienst, Arbo Triple One. Deze arbodienst neemt de volledige zorg over het Wvp-proces over. Hiervoor zet men verzuimconsulenten in die, vanuit de “verlengde armconstructie”, namens de bedrijfsarts ook medische informatie aan medewerkers mogen vragen. Hierdoor wordt sneller en effectiever ingespeeld op het verzuim en de inzetbaarheid van de medewerker.
Daarnaast zet Arbo Triple One een verzuimvolgsysteem in dat direct communiceert met de leiding-gevenden. Leidinggevenden blijven verantwoordelijk voor de inzetbaarheid van de medewerker en blijven medewerkers aanspreken op verzuimgedrag, maar worden hiervoor intensiever ondersteund door de arbodienst. Hoewel de nieuwe arbodienst pas op 1 januari 2018 operationeel wordt, heeft de

implementatie van de inzet van deze arbodienst vanaf het vierde kwartaal 2017 veel van de inzet van Presikhaaf Bedrijven gevergd.

Ook met andere, bij Arbo-aangelegenheden betrokken specialisaties, zoals bedrijfsmaatschappelijk werk, de vertrouwenspersoon, de hogere veiligheidskundige en de leefstijlondersteuning is een overeenkomst opgesteld voor de transformatie naar Scalabor.

Bedrijfsmaatschappelijk werk
Voor bedrijfsmaatschappelijk werk wordt de begeleiding en ondersteuning door Stichting Rijnstad verzorgd. Via Rijnstad is een bedrijfsmaatschappelijk werker bij Presikhaaf Bedrijven ingezet. Zij begeleidt leidinggevenden bij het coachen van medewerkers gericht op het voorkomen/terugdringen van verzuim (door ziekte of andere redenen). Daarnaast ondersteunt zij medewerkers bij een gerichte hulpvraag. Zowel aan leidinggevenden als aan medewerkers kan de ondersteuning in de vorm van een doorverwijzing naar reguliere hulpverlening in de eigen omgeving gerealiseerd worden. Mocht het bespreekbaar maken van de problematiek en/of het verwijzen naar een externe hulpverlener niet goed verlopen, dan gaat bedrijfsmaatschappelijk werk zelf met de medewerker (en leidinggevende) in gesprek. Zo nodig wordt een traject opgestart.

Om leidinggevenden en medewerkers van een goed advies te kunnen voorzien, is door bedrijfsmaatschappelijk werk een Sociale Kaart (doorverwijskaart) opgesteld. Daarin wordt een toelichting gegeven op de taken die de gemeente uitvoert op het gebied van schuldhulpverlening en in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Per gemeente is de contactmogelijkheid voor Wmo en schuldhulpverlening aangegeven en, als dat van toepassing is, het aanbod vanuit Stichting Rijnstad. Door het document heen worden ook verwijzingen naar webadressen gemaakt die met hyperlinks te benaderen zijn. Hiermee hebben leidinggevenden een handzaam document waarmee zij medewerkers kunnen ondersteunen bij thema's die vaak op het scheidsvlak van privé en werk liggen.

Leefstijlprogramma *Bewust Gezond*
Met het leefstijlprogramma "Bewust Gezond" wordt aan medewerkers de mogelijkheid geboden om te werken aan een gezondere manier van leven. Vanaf 2014 is hiervoor een gecombineerd programma opgezet over voeding en beweging. In dat kader zijn medewerkers ook in 2017 in de gelegenheid gesteld om, professioneel ondersteund door beweegcoaches van Formupgrade, op de locatie aan de Driepoortenweg (na werktijd) een beweegprogramma te volgen. Hiervoor is op de locatie een ruimte ingericht met fitnessapparatuur.
Ook kunnen medewerkers leefstijladvies krijgen (gericht op voeding, beweging en andere leefstijl bevorderende maatregelen) en is er intern een fysiotherapeut beschikbaar. Steeds meer medewerkers, zowel SW als regulier, melden zich voor het leefstijlprogramma aan.

Daarnaast is vanuit *Bewust gezond* gewerkt aan de kaders voor het beter neerzetten van beleid om het rookgedrag van medewerkers te beïnvloeden. In dat kader heeft een eerste groep medewerkers een cursus niet-roken gevolgd en met succes afgesloten. Ultimo 2017 is de gehele cursusgroep nog steeds rookvrij!

<u>Transitieproces en reorganisatie</u>
In juli 2017 is in de vergadering van het Algemeen Bestuur de aanzet gegeven naar de besluitvorming met betrekking tot, uiteindelijk, de liquidatie van de huidige gemeenschappelijke regeling. Daaraan voorafgaande is door alle aan de GR deelnemende gemeenten het voornemen uitgesproken om de SW-medewerkers uit hun gemeente een werkplek te geven bij Scalabor en het werkgeverschap voor deze doelgroep gezamenlijk te blijven uitoefenen. Vanaf dat moment is het proces op gang gekomen om te komen tot:
- de overdracht van de activiteiten, overeenkomsten en activa van de GR aan Scalabor B.V.;
- de overdracht van de populatie SW-medewerkers van de huidige gemeenschappelijke regeling naar een andere juridische entiteit en, nadat deze acties zijn doorgevoerd,
- liquidatie van de huidige GR.

Reorganisatie
In nauwe samenwerking met de vanuit de gemeente Arnhem geformeerde projectgroep, is mede vormgegeven aan de inrichting van en overdracht naar de nieuwe organisatie Scalabor. Ter voorbereiding op die overdracht is door Presikhaaf Bedrijven, met een reorganisatie, de transformatie naar het arbeidsontwikkelbedrijf uitgewerkt. De volgorde van de ontwikkelingen is daarmee dat er eerst

gereorganiseerd is. Hierover is nauw en intensief overleg gevoerd met zowel de Ondernemingsraad (adviesvraag) als de commissie van het Georganiseerd Overleg (arbeidsvoorwaardelijke aspecten).

De basis voor de organisatie van Scalabor is daarmee voorbereid vanuit de bestaande organisatie waardoor Scalabor direct vanuit de goede focus kan starten (efficiencyvoordeel en kostenbesparing). Voor Scalabor betekent dit dat er vanaf de start direct gewerkt kan worden aan een veranderende cultuur en aan verbeterprocessen.

Plaatsingsprocedure
Voor het reorganisatieproces is een plaatsingsprocedure opgesteld, die is vastgesteld door de commissie van het Georganiseerd Overleg. Het plaatsingsproces is begeleid en ondersteund door een extern bureau. Het bureau heeft meegewerkt aan de opzet van het functieboek voor de nieuwe organisatie (tevens de basis voor de belangstellingsregistratie) en heeft een adviesrol gehad tijdens het selectieproces. In dit selectieproces heeft iedere betrokken medewerker een talentmeting gehad waarmee zowel de intrinsieke motivatie voor een functie als de passendheid, kansen en ontwikkelmogelijkheden inzichtelijk worden gemaakt. Op 11 september is een eerste voorlichtingsbijeenkomst gehouden om het personeel over de ontwikkelingen en de plaatsingsprocedure te informeren. Direct daarna is de plaatsingsprocedure in gang gezet. Medio december zijn alle betrokken medewerkers persoonlijk geïnformeerd over het plaatsingsbesluit.

Per 4 januari, nadat de definitieve plaatsingsbesluiten waren genomen, waren er 34 boventalligen en met 8 medewerkers is het arbeidscontract inmiddels beëindigd. Van de 34 boventalligen wordt een 2-tal medewerkers voorlopig ingezet bij de afbouw van Presikhaaf. 5 medewerkers zijn inmiddels elders gedetacheerd; 1 met oog op definitief werk bij het WSP en 4 bij Scalabor tot aan hun pensioen. Met 26 personen moeten specifieke afspraken worden gemaakt over hun van werk naar werk traject (een vijftal van hen gaat binnen 2 jaar met pensioen).

Hoewel een reorganisatie en plaatsingsprocedure altijd spannend is en op individueel niveau kan leiden tot frustraties, kan gesteld worden dat het proces over het algemeen positief is verlopen. Gedurende het proces heeft een hiervoor opgestelde *auditcommissie* de verschillende processtappen gevolgd en zij constateren dat de procedure zorgvuldig is opgezet en uitgevoerd. Ook het gegeven dat er naar aanleiding van de definitieve besluiten geen bezwaren zijn ontvangen, bevestigt dat.

3 FINANCIËLE RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN

3.1 Beschrijving opzet inhoudelijk per onderdeel

Het resultaat van Presikhaaf bedrijven is, op basis van de begrotingsopzet 2017, verdeeld over vier bedrijfsonderdelen, namelijk:

A. Productie
B. Begeleiding
C. Verloning
D. Overige posten

A. Productie

De productiefaciliteiten zijn in het verleden opgezet om werkgelegenheid voor de doelgroep te creëren of veilig te stellen. Het is langlopend beleid om de risico's te verkleinen door productiefaciliteiten buiten de deur te zetten. In sommige gevallen zal de productiefaciliteit feitelijk niet concurrerend en dus verliesgevend zijn, maar wordt deze welbewust in stand gehouden vanuit de gedachte van werkgelegenheid. Uitgangspunten zijn:

- Maakt voor de productie in meer of mindere mate gebruik van mensen uit de doelgroep;
- Neemt de mensen in dienst of vergoedt een marktconforme detacheringsvergoeding;
- Is concurrerend en maakt dus in beginsel geen verlies;
- Wanneer de gemeenten het noodzakelijk vinden specifieke werkgelegenheid te behouden voor de doelgroep, kunnen zij enig financieel verlies bij de productie acceptabel vinden;
- Er is – op termijn – geen onderscheid meer tussen productiefaciliteiten die onder de gemeenschappelijke regeling vallen en productiefaciliteiten die door derden worden geëxploiteerd. Daarmee is een eventuele overdracht van de GR naar een ondernemer van buiten ook een vrij eenvoudig proces geworden.

B. Begeleiding

Begeleiden van SW-medewerkers in den brede zin des woords is de core business bij uitstek. Presikhaaf Bedrijven is sterk in de individuele begeleiding van mensen uit de doelgroep of het begeleiden van bedrijven bij het inrichten van bedrijfsprocessen zodanig dat de doelgroep hier goed kan functioneren.
Uitgangspunten zijn:

- Presikhaaf Bedrijven is in staat de productie te ontzorgen en mensen uit de doelgroep te voorzien van voor hen adequate begeleiding;
- Wordt betaald door de gemeente (af te nemen dienst);
- Heeft een kostprijs die afhankelijk is van het individu of van de karakteristieken van de groep, zodanig dat intensieve begeleiding meer kost dan beperkte begeleiding;
- Staat los van de werkgeversrol van Presikhaaf Bedrijven.

C. Verloning

Presikhaaf Bedrijven is een werkgever van 2.178 fte SW-medewerkers. Deze mensen hebben vrijwel zonder uitzondering een vaste aanstelling. Er is geen groei van dit onderdeel, omdat Presikhaaf Bedrijven geen mensen uit de doelgroep meer in dienst neemt.
Uitgangspunten zijn:

- Betaalt de werkgeverslasten van de SW-medewerkers;
- Gaat uit van onderlinge solidariteit tussen gemeenten. Kosten worden dus afgerekend op een norm bedrag via een deelnemingspercentage en niet op basis van werkelijke kosten per gemeente;
- Het onderdeel heeft als taak om SW personeel tegen zo min mogelijk begeleidingskosten en tegen zo groot mogelijke detacheringsopbrengst aan het werk te zetten.

D. Overige posten

Presikhaaf Bedrijven is bezig met een transitie waarbij de reguliere bedrijfsvoering wordt versterkt en ondersteund. Als gevolg van een transitie kunnen éénmalige kosten ontstaan door kosten van boventalligheid. De incidentele lasten samenhangend met de overdracht naar Scalabor B.V. zijn tevens bij de overige posten opgenomen.
Uitgangspunten zijn:

- Betaalt de transitie- en frictiekosten;

- Wordt op basis van de begroting betaald door gemeenten;
- Betaald de incidentele lasten overdracht Scalabor B.V.;
- Wordt op basis van werkelijk kosten betaald door gemeenten.

Beschrijving opzet financieel per onderdeel

Het onderscheid in drie onderdelen (productie, begeleiding en verloning) leidt tot onderstaande financiële ordening:

A. Productie
- Kent een opbrengst door verkoop van productie of dienstverlening;
- Maakt bedrijfskosten ten behoeve van realiseren van de productie;
- Maakt salariskosten voor het personeel dat in dienst is van het onderdeel om de productie te kunnen leveren;
- Betaalt een detacheringsvergoeding voor zover personeel wordt ingehuurd. Deze detacheringsvergoeding wordt niet collectief, maar per gemeente afgerekend;
- Verkrijgt door gemeenten betaalde begeleiding.

B. Begeleiding
- Heeft regulier personeel wiens expertise zit in het begeleiden van (groepen van) mensen uit de doelgroep of bedrijven voor het inrichten van hun bedrijfsprocessen;
- Dit regulier personeel wordt betaald uit opbrengsten die zij verkrijgen vanuit opdrachten door gemeenten;
- Begeleidingskosten zijn gedifferentieerd naar de zwaarte van begeleiding;
- Deze begeleiding kan geleverd worden aan productiefaciliteiten binnen Presikhaaf Bedrijven, maar ook daarbuiten;
- Het onderdeel moet zich met een positief resultaat en concurrerend op de markt kunnen begeven.

C. Verloning
- Hier worden alle werkgeverslasten betaald voor de SW-medewerkers;
- Deze worden bekostigd door de gemeenten door middel van een vast bedrag per medewerker;
- Dit onderdeel kent een jaarlijks afnemend volume.

D. Overige posten
- Hier worden alle transitie- en frictiekosten weergegeven;
- Deze worden bekostigd door de gemeenten door middel van een vast bedrag;
- Dit onderdeel zal afnemen als de transitie en de reorganisatie is afgerond.

Beschrijving gevolgen totaal Presikhaaf Bedrijven en gemeenten

De begroting van Presikhaaf Bedrijven kent in deze situatie:
- Geen tekorten op het werkgeversonderdeel nu gemeenten vooraf de loonsommen voldoen.
- Geen tekorten met uitzondering van productieonderdelen die dan gesaneerd ofwel gestopt moeten worden ofwel er wordt een expliciete politieke keus gemaakt om hier voor langere tijd publieke middelen aan toe te voegen om de werkgelegenheid te behouden.
- Geen tekorten op de begeleidingskosten nu deze door de gemeenten vooraf vergoed worden. Bij te hoge kosten prijst het onderdeel zich vanzelf uit de markt.

3.2 Balanspositie

Het balanstotaal bedraagt ultimo 2017 € 19,1 miljoen, dit is een daling van € 3,7 miljoen ten opzichte van 2016.

Tabel 1: Balanspositie

(afgerond x € 1.000)

Balanstotaal 31 december 2016		**22.800**
Verlaging:		
Desinvestering en afschrijving (im)materiële vaste activa	12.500	
Daling deelnemingen en overige verbonden partijen	200	
Daling uitzetting schatkist	3.900	
		-16.600
Verhoging:		
Stijging voorraden	1.200	
Stijging overige uitzettingen	1.900	
Stijging vordering op openbare lichamen	9.300	
Stijging overlopende activa	1.300	
		13.700
Balanstotaal 31 december 2017		**19.900**

De verlaging van het balanstotaal komt door de desinvestering van de panden met daarentegen een vordering van een deel van het resultaat op de deelnemende gemeenten. Ten op zichten van 2016 met een mutatie van € 12,3 miljoen is het balanstotaal in 2017 met € 3,8 miljoen redelijk stabiel gebleven. Ook in 2017 is er een terughoudendheid beleid geweest met betrekking tot investeringen.

Hoewel de balanspositie qua omvang nagenoeg gelijk is gebleven, is de aard, de samenstelling en het risicoprofiel van de balansposten navenant gewijzigd. De balanspositie per 31 december is zodanig samengesteld c.q. voorbereid dat een goede overdracht van activa, voorraden, personeel, rechten en verplichtingen aan Scalabor B.V. per 1 januari 2018 kan worden overgedragen en dat daarnaast de liquidatie van deze GR in de komende periode op een goede en zorgvuldige wijze kan plaatsvinden.

Na de overdracht aan Scalabor B.V. zal de omvang en samenstelling balans van de GR aanzienlijk wijzigen. Zo zal de activazijde voornamelijk bestaan uit liquide middelen en vorderingen op openbare lichamen (gemeenten) en zal de passivazijde in het bijzonder bestaan uit de post voorzieningen (vanwege de afwikkeling van de personele verplichtingen vanuit de reorganisatie en liquidatie) en kortlopende schulden.

3.3 Resultaat

In onderstaande tabel wordt het gerealiseerde resultaat vergeleken met de prognose 2017 (uit het 3e kwartaalbericht) en de begroting 2017.

Tabel 2: Gerealiseerd resultaat

(x € 1.000)	Rekening 2017	Prognose 2017	Begroting 2017
Resultaat uit productie	940	368	0
Resultaat uit begeleiding	0	0	0
Resultaat uit verloning	1.212	1.031	0
Resultaat uit overige posten	-12.687	-13.322	0
Gerealiseerd resultaat	**-10.535**	**-11.923**	**0**
Personeelsgegevens			
SW-werknemers in fte	2.178,2	2.147,1	2.151,3
Werknemers BW in fte	42,5	39,5	46,7
Reguliere werknemers in fte	153,8	150,8	149,0
Percentage inzetbaarheidsverlof	15,8%	16,5%	15,0%
Resultaten per fte (SW) in €			
Resultaat uit productie	432	172	0
Resultaat uit begeleiding	0	0	0
Resultaat uit verloning	556	480	0
Resultaat uit overige posten	-5.825	-6.205	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.837**	**-5.553**	**0**

Het resultaat uit productie is veel beter als geprognosticeerd (3e kwartaal 2017) door een goede netto-opbrengst in het 4e kwartaal en lagere kosten per saldo een verbetering met € 572.000. Het resultaat uit productie is mede hierdoor € 940.000 beter dan begroot.

Het resultaat uit verloning is beter door lagere salariskosten SW per fte.

Het resultaat uit overige posten is beter doordat de bijdrage van € 600.000 voor de opbouw weerstandsvermogen wel als bate is verantwoord maar vanuit verslaggevingsvoorschriften in tegenstelling tot begroot in de werkelijke cijfers niet als last is verantwoord.

3.4 Mutatieoverzicht liquide middelen

De stand van de liquide middelen minus schuld aan kredietinstellingen is met € 2,7 miljoen gedaald ten opzichte van 2017. In onderstaand overzicht worden de belangrijkste wijzigingen weergegeven.

Tabel 3: Mutatieoverzicht liquide middelen

		(afgerond x € 1.000)
Stand 31 december 2016 liquide middelen minus schuld aan kredietinstellingen		**300**
Verlaging liquide middelen		
Aflossing langlopende schulden	-15.200	
Investeringen in vaste activa	-200	
Verhoging werkkapitaal	-5.600	
		-21.000
Verhoging liquide middelen		
Verkoop panden	10.400	
Aangetrokken kasgeldlening	2.700	
Exploitatieresultaat, exclusief afschrijvingskosten en dotatie voorzieningen	5.200	
		18.300
Stand 31 december 2017 liquide middelen minus schuld aan kredietinstellingen		**-2.400**

De stijging van het werkkapitaal ontstaat vooral door de vordering op openbare lichamen en de aangegane kasgeldlening. De tijdelijke kasgeldlening is aangegaan om de langlopende leningen af te lossen.

3.4.1 Kengetallen

De volgende kengetallen kunnen uit de jaarrekening worden gehaald.

Tabel 4: Kengetallen:

	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Netto schuldquote	0%	+16%	+13%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0%	+16%	+13%
Solvabiliteitsratio	4,0%	0%	3,7%
Structurele exploitatieruimte	+1%	0%	+3%

3.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Bij Presikhaaf Bedrijven had het onderhoud van kapitaalgoederen vooral betrekking op onderhoud van bedrijfsgebouwen, machines en installaties.

Door de verkoop van de panden in 2017 en de overdracht van de resterende materiële vaste activa aan Scalabor B.V. beschikt de GR niet meer over kapitaalgoederen vanaf 1 januari 2018.

3.6 Financiering

In deze paragraaf doen wij verslag van de zaken die in het kader van de financiering in 2017 hebben gespeeld. Waar mogelijk wordt een verklaring gegeven van de verschillen met de begroting voor het jaar 2017.

3.6.1 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Ultimo 2017 bedroeg de stand van de liquide middelen minus schulden aan kredietinstellingen -€ 2,4 miljoen ten opzichte van begroot € 2,7 miljoen. De financieringsbehoefte wordt door de nieuwe financieringssystematiek geheel in het jaar zelf afgedekt behalve mogelijke investeringen.

3.6.2 Wet Fido

De wet Fido vormt een instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie, de sturing, beheersing en controle hierop.

Eén van de elementen uit de wet Fido is de zogenaamde kasgeldlimiet. Deze limiet bedraagt voor 2017 € 7,1 miljoen en is afgeleid van de begrote uitgaven.

In onderstaande tabel worden de kwartaaluitkomsten weergegeven. Wij zijn binnen de kasgeldlimiet gebleven in 2017.

Tabel 5: Kasgeldlimiet per kwartaal

(x € 1.000)	**1e kw 2017**	**2e kw 2017**	**3e kw 2017**	**4e kw 2017**
Totale begrote lasten	86.444	86.444	86.444	86.444
Vastgestelde percentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Kasgeldlimiet (1)	**7.088**	**7.088**	**7.088**	**7.088**
Vlottende korte schuld				
Schuld in rekening courant financiële instellingen	0	0	0	0
Overige geldleningen	0	3.700	3.200	2.700
Schuld in rekening courant	668	268	378	878
Totaal vlottende korte schuld (2)	**668**	**3.968**	**3.578**	**3.578**
Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	74	59	51	86
Tegoeden in rekening courant	580	440	663	343
Totaal vlottende middelen (3)	**654**	**499**	**714**	**211**
Netto vlottende schuld (2) - overschot vlottende middelen (3)	**14**	**3.469**	**2.864**	**3.367**
Ruimte tot kasgeldlimiet (1) – (2) + (3)	**7.074**	**3.619**	**4.224**	**3.721**

Een ander element uit de wet Fido is de zogenaamde renterisiconorm. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Wij zijn binnen de renterisiconorm gebleven in 2017.

Tabel 6: Renterisico op vaste schuld

(x € 1.000)	2015	2016	2017
Betaalde aflossingen	4.814	14.617	15.178
Renterisico op vaste schuld	**4.814**	**14.617**	**15.178**
Renterisiconorm vanaf 2010			
Begrotingstotaal	94.056	94.400	86.444
Vastgestelde percentage	20%	20%	20%
Renterisiconorm	**18.811**	**18.880**	**17.289**
Ruimte	**13.997**	**4.263**	**2.111**

Rentekosten en –opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie
In 2017 is zowel gebruik gemaakt van rekening-courantkrediet als wel van kasgeldleningen. In de begroting is gerekend met een rentepercentage van gemiddeld 2,8% voor vaste leningen en met 0,5% voor financiering van kort geld. De vaste leningen kwamen uit op een gemiddelde rente van 4,30%.

3.7 Bedrijfsvoering

De investeringen komen voor 2017 uit op een totaalbedrag van € 0,3 miljoen ten opzichte van een begroot bedrag van € 0,1 miljoen.

3.8 Verbonden partijen

In het kader van de primaire doelstelling, het plaatsen van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt, heeft Presikhaaf Bedrijven een viertal rechtspersonen opgericht waarin activiteiten vanuit deze doelstelling zijn ondergebracht. Dit betreft Beverweerd Holding B.V., Stichting Motivaktie, Stichting Aan de Slag en Stichting Personeel Presikhaaf.

Beverweerd Holding B.V. heeft op haar beurt deelnemingen in Tuincentrum de Wuurde B.V., B.V. Tuincentra Presikhaaf en Presikhaaf Dienstverlening B.V. Het resultaat van Beverweerd Holding B.V. wordt opgenomen als resultaat verbonden partij. Beverweerd Holding B.V. is een houdstermaatschappij. In Tuincentrum de Wuurde B.V. en B.V. Tuincentra Presikhaaf zijn momenteel geen activiteiten ondergebracht. Presikhaaf Dienstverlening B.V. voert diensten uit ten behoeve van de deelnemende gemeenten.

Via Stichting Motivaktie hebben niet SW-personeel een dienstverband. Dit personeel komt veelal via de gemeenten binnen bij Presikhaaf Bedrijven.

Stichting Personeel Presikhaaf heeft tot doel het in dienst nemen van niet SW-personeel die op reguliere plekken werkzaam zijn.

In 2017 worden via Stichting Aan de Slag mensen uit de Participatiewet verloont. Stichting Aan de Slag is aangesloten bij de ABU.

Al de drie stichtingen zijn niet opgenomen in de resultaten van Presikhaaf Bedrijven aangezien er geen kapitaalbelang is en omdat consolidatie op grond van het BBV niet is toegestaan.

De notitie inzake verbonden partijen is opgesteld met hierin het beleid ten aanzien van verbonden partijen, het governancemodel ten aanzien van verbonden partijen en een opsomming van de verbonden partijen.

Tabel 7: Overzicht verbonden partijen:

	Beverweerd Holding B.V. te Arnhem	Stichting Motivaktie te Arnhem	Stichting Personeel Presikhaaf te Arnhem	Stichting Aan de Slag te Arnhem
Belang op 1-1-2017	203	0	0	0
Belang op 31-12-2017	73	0	0	0
Eigen vermogen op 1-1-2017	203	295	0	0
Eigen vermogen op 31-12-2017	73	12	0	0
Vreemd vermogen op 1-1-2017	112	238	262	0
Vreemd vermogen op 31-12-2017	330	446	321	0
Financieel resultaat 2017	-5	-282	0	0

Het negatieve resultaat over 2017 van Stichting Motivaktie komt door het treffen van een voorziening voor pensioenpremies over voorgaande jaren.

Door de overdracht van activiteiten aan Scalabor B.V. en de lopende liquidatie van de GR zal de GR in (de loop van) 2018 geen verbonden partijen meer hebben. Onderstaand per entiteit de voorgenomen positie:

Tuincentrum de Wuurde B.V., Presikhaaf Dienstverlening B.V. en Stichting aan de Slag zullen worden overgenomen (B.V.'s tegen zichtbaar eigen vermogen) respectievelijk worden overgedragen aan Scalabor B.V.

Beverweerd Holding B.V en B.V. Tuincentra Presikhaaf worden geliquideerd in 2018. Op termijn zullen ook de stichtingen Motivaktie en Stichting Personeel Presikhaaf worden geliquideerd.

VERPLICHTE PARAGRAFEN

3.9 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een relatie wordt gelegd tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen en mogelijkheden waarover Presikhaaf Bedrijven beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De materiële vaste activa bevatten naar alle waarschijnlijkheid geen 'stille reserve'.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende onderwerpen:

- weerstandscapaciteit;
- risico's;
- beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's.

3.9.1 Weerstandscapaciteit

Het gewenste eigen vermogen is in de "notitie inzake weerstandsvermogen" bepaald op 12,5% van het (gecorrigeerde) balanstotaal. Dit komt ultimo 2017 neer op een bedrag van circa € 2,3 miljoen. Ultimo 2017 is de hoogte van het eigen vermogen € 0,8 miljoen door de bestemming van het resultaat over 2017.

Het beleid is er op gericht om de komende jaren weer enige weerstandscapaciteit op te bouwen zodat geringe resultaatafwijkingen kunnen worden opgevangen. Zoals al vermeld blijven de SW-medewerkers in dienst van de (nieuwe) GR en zullen de (deelnemende) gemeenten de hiermee gepaarde gaande c.q. verwachte loonkosten dekken vanuit subsidie of gemeentelijke bijdragen. Zie hiervoor verder de in de paragraaf 3.9.2. opgenomen risico's.

3.9.2 Risico's

De grootste risicofactoren voor Presikhaaf Bedrijven worden gevormd door de risico's op het gebied van de afwikkeling van de GR en op het gebied van resultaat uit verloning. Hieronder wordt ingegaan op deze risico's.

Afwikkeling Gemeenschappelijke Regeling

Vanaf 2018 zal een aantal zaken die voortvloeien uit de bedrijfsactiviteiten en organisatiewijzigingen van voorgaande jaren afgewikkeld worden.

Afwikkeling boventalligen

Als gevolg van de personele reorganisatie ultimo 2017 zijn er medewerkers boventallig geworden. Conform het sociaal plan zullen deze medewerkers in een van-werk-naar-werk traject komen met als doel deze medewerkers naar een passende werkplek elders toe te leiden, waarna het dienstverband zal worden beëindigd. De maximale duur van deze trajecten bedraagt onder voorwaarden 4 jaar. Slaagt het traject niet, dan wordt aan het eind van deze periode het dienstverband beëindigd. Gedurende het traject blijven de rechten voortvloeiende uit de cao van de boventalligen van toepassing. De belangrijkste kostenposten die hieruit voortkomen zijn de loonlasten en de kosten van inspanningsverplichtingen. Dit zijn de afwikkelingskosten boventalligen.
In de reservering uit de frictielasten van 2017 is een aanname gedaan over de gemiddelde duur van de trajecten. Doordat de duur in de praktijk korter of langer kan zijn zullen kosten van de afwikkeling naar onder of naar boven kunnen afwijken, hetgeen zijn weerslag zal hebben in toekomstige jaarresultaten.

Afwikkeling debiteurenposities

Bij het opmaken van de jaarrekening is de omvang van de openstaande posten van debiteuren bepaald. De afwikkeling (inning) van deze posten ligt bij Presikhaaf Bedrijven. In het algemeen zal de relatie en de daarmee samenhangende dienstverlening worden voortgezet door Scalabor.

Op basis van een ouderdomsanalyse van de openstaande posten en een in inschatting van het betalingsmoraal van debiteuren is de mogelijke omvang van oninbaarheid van posten bepaald. Hiervoor is een voorziening getroffen.
De inbaarheid van posten kan in 2018 in negatieve zin afwijken doordat debiteuren het in stand houden van de dienstverlening van Presikhaaf Bedrijven niet meer als drukmiddel voor het betalen van posten ervaren. In die gevallen zal de getroffen voorziening niet toereikend blijken, hetgeen tot lasten zal leiden in het resultaat. De mogelijkheid dat de werkelijke inning van posten gunstiger uitvalt bestaat ook maar de kans hierop wordt beduidend kleiner geacht.

Afwikkelen van niet overgenomen verplichtingen
Er bestaat de mogelijkheid dat Scalabor bepaalde, door Presikhaaf Bedrijven aangegane verplichtingen niet zal overnemen of voortzetten, waar dat bij het opstellen van de jaarrekening nog niet bekend is. Indien de tegenpartij afdwingt dat Presikhaaf Bedrijven gehouden is aan het nakomen van die verplichtingen kunnen hieruit kosten ontstaan, wat zal leiden tot lasten in het resultaat.

Resultaat uit verloning
In het verloningsresultaat zijn de kosten en gemeentelijke bijdragen opgenomen van de SW dienstverbanden. Bij het bepalen van de kosten spelen aannames een rol. Hierin kunnen afwijkingen ontstaan.

In de loonkosten wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van cao- en premieverplichtingen. In het geval deze ontwikkelingen niet ‘hard’ zijn kunnen in de kostenrealisatie afwijkingen ontstaan, hetgeen zijn weerslag zal hebben in het resultaat.

Een andere component die van invloed is op de loonkosten en de personeelsgebonden kosten SW zijn de SW dienstverbanden. Bij het begroten van de loonkosten wordt een aanname gedaan over de verwachte bezettingsaantallen, op basis van inschattingen over het verloop van de bezetting. In de realisatie kunnen hierin afwijkingen ontstaan als het werkelijke verloop afwijkt. Hierdoor kunnen de kosten gaan afwijken, waardoor het resultaat wordt beïnvloed.

Jaarrekening
2017

Arnhem, 7 maart 2018

4 BALANS

(x € 1.000)	31-12-2017		31-12-2016	
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		**0**		**18**
Materiële vaste activa		**0**		**12.473**
Financiële vaste activa:				
Deelnemingen	73		203	
Overige verbonden partijen	72		142	
		145		**345**
Vlottende activa				
Voorraden	2.401		1.257	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:				
- Vorderingen op openbare lichamen	10.472		1.150	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0		3.925	
- Overige uitzettingen	4.803		2.889	
Liquide middelen	350		319	
Overlopende activa	1.708		470	
		19.734		**10.010**
Totaal		**19.879**		**22.846**
PASSIVA				
Vaste passiva				
Algemene reserve	851		0	
Gerealiseerd resultaat	-10.535		851	
Vordering op deelnemende gemeenten	10.472		0	
Eigen vermogen		**788**		**851**
Voorzieningen		**10.010**		**1.159**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		**0**		**15.177**
Vlottende passiva				
Schulden aan openbare lichamen		**678**		**0**
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**6.535**		**3.684**
Overlopende passiva		**1.868**		**1.975**
Totaal		**19.879**		**22.846**
Afgegeven bankgaranties		23		23

5 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING OVER HET BEGROTINGSJAAR

Presikhaaf Bedrijven

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Resultaat uit productie	940	0	1.240
Resultaat uit begeleiding	0	0	61
Resultaat uit verloning	1.212	0	563
Resultaat uit overige posten	-12.687	0	-1.013
Gerealiseerd resultaat	**-10.535**	**0**	**851**
Personeelsgegevens			
SW-werknemers in fte	2.178,2	2.151,3	2.320,2
SW-werknemers in AJ	2.268,2	2.241,7	2.416,3
Werknemers BW in fte	42,5	46,7	46,6
Werknemers BW in AJ	45,4	49,5	49,6
Reguliere werknemers in fte	153,8	149,0	146,7
Percentage inzetbaarheidsverlof	15,8%	15,0%	16,8%
Resultaten per fte (SW) in €			
Resultaat uit productie	432	0	534
Resultaat uit begeleiding	0	0	26
Resultaat uit verloning	556	0	243
Resultaat uit overige posten	-5.825	0	-437
Gerealiseerd resultaat	**-4.837**	**0**	**366**

Resultaat uit productie

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Bruto-opbrengst inclusief mutatie OHW	21.325	18.794	20.566
Materiaal verbruik + uitbesteed werk	6.691	5.412	6.020
Netto-opbrengst	**14.634**	**13.382**	**14.546**
Netto-opbrengstpercentage	*68,6%*	*71%*	*70,7%*
Overige opbrengsten	2.612	2.180	1.997
Som der bedrijfsopbrengsten	**17.246**	**15.562**	**16.543**
Lasten			
Salariskosten regulier personeel	7.684	6.993	7.054
Detacheringsvergoeding doelgroep	2.420	2.420	2.553
Overige personeelskosten	468	434	746
Afschrijvingen	454	760	704
Financiële baten en lasten	356	511	612
Overige bedrijfskosten	5.193	4.714	6.024
Totaal lasten	**16.575**	**15.831**	**17.693**
Opbrengsten - lasten	**671**	**-269**	**-1.150**
Bijdrage gemeenten instandhouding werkplekken	269	269	2.390
RESULTAAT UIT PRODUCTIE	**940**	**0**	**1.240**

Resultaat uit begeleiding

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Kosten begeleiding	2.873	2.873	2.908
Bijdrage begeleiding door gemeenten	2.873	2.873	2.969
RESULTAAT UIT BEGELEIDING	**0**	**0**	**61**

Resultaat uit verloning

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Bijdrage SW (oud)	64.750	62.327	67.404
Detacheringsvergoeding doelgroep	2.420	2.420	2.553
Salariskosten SW	63.862	62.819	67.551
Personeelsgebonden kosten SW	1.918	1.928	1.693
Wet Werk en Zekerheid	178	0	150
RESULTAAT UIT VERLONING	**1.212**	**0**	**563**

Resultaat uit overige posten

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Resultaat verbonden partijen	-5	0	32
Transitiekosten	-420	0	-600
Incidentele lasten - lopende frictiekosten	-310	0	-2.535
Incidentele lasten – als gevolg van overgang naar Scalabor	-12.552	0	0
Bijdrage gemeenten overige posten	600	600	2.090
Opbouw weerstandsvermogen	0	-600	0
RESULTAAT OVERIGE POSTEN	**-12.687**	**0**	**-1.013**

6 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

6.1 Inleiding

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Omrekening van vreemde valuta
Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum, voor zover het koersrisico is afgedekt. In die gevallen vindt waardering plaats tegen de overeengekomen termijnkoersen. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

Programmaverantwoording
Presikhaaf Bedrijven heeft 1 programma in het kader van haar programmaverantwoording en dat betreft het ondersteunen en begeleiden van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt en de ontwikkeling van hun arbeidsbekwaamheid en het bieden van werk aan diegenen die (blijvend) niet zelfstandig op de arbeidsmarkt kunnen functioneren o.s. in het kader van de Wsw. Hierbij heeft Presikhaaf Bedrijven gekozen voor een opzet van het overzicht van baten en lasten met vier onderdelen namelijk:

- Resultaat uit productie
- Resultaat uit begeleiding
- Resultaat uit verloning
- Resultaat uit overige posten

Liquidatiebesluit
Het algemeen bestuur van Presikhaaf Bedrijven heef in haar vergadering van 22 december 2017 besloten tot liquidatie van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Midden Gelderland.

6.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een percentage van de verkrijgingprijs, welke is gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een percentage van de verkrijgingprijs, welke is gebaseerd op de verwachte economische levensduur.
Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet noodzakelijk blijken.

Voor de diverse actiefposten gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvingstermijn
Disagio van geldleningen	Oorspronkelijke resterende looptijd van de lening
Grond	Geen afschrijving
Terreinvoorzieningen	10 jaar
Gebouwen	Nieuwbouw 40 jaar, bestaande bouw 20 jaar
Kassen	20 jaar
Installaties	15 – 20 jaar
Machines, apparaten	4 – 10 jaar
Inventaris	5 – 10 jaar
Vervoermiddelen	4 – 8 jaar, rekening houdend met een restwaarde
Computerapparatuur	3 jaar
Software	5 jaar

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden opgenomen tegen verkrijgingprijs of lagere marktwaarde.

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, de vervaardigingprijs of tegen de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten vermeerderd met een opslag voor indirecte kosten. Voor incourante voorraden is een voorziening getroffen bepaald op een historisch gemiddelde. De onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs verminderd met op de balansdatum reeds voorzienbare verliezen.

Uitzettingen, liquide middelen, voorzieningen en schulden
De vorderingen, liquide middelen, voorzieningen en schulden worden opgenomen tegen nominale waarde. Voor dubieuze vorderingen wordt een voorziening getroffen voor het risico van oninbaarheid op individuele basis.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en het gerealiseerd resultaat. De algemene reserve dient als algemene buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Borg- en garantiestelling
Voor zover zekerheden door Presikhaaf Bedrijven zijn afgegeven, zijn buiten de balanstelling om, de geborgde bedragen per einde boekjaar opgenomen. De garantiestellingen zijn afgegeven voor nakoming van lopende opdrachten.

6.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Resultaatbepaling
Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen de bruto-opbrengst en de kosten hiervan over het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin de goederen en diensten zijn geleverd, dan wel verricht. Verliezen op transacties worden verantwoord in het boekjaar, voor zover deze voorzienbaar zijn ten tijde van het opmaken van de jaarrekening.

Bijdragen gemeenten
Dit betreft de bijdragen van de deelnemende gemeenten voor de diverse onderdelen.

Netto-opbrengst
De netto-opbrengst is de bruto-opbrengst minus de kosten van materiaalverbruik en de kosten van uitbesteed werk. De bruto-opbrengst is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Salarissen SW- en overig personeel
Onder salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen salarissen, vermeerderd met het uitbetaalde vakantiegeld, de eindejaarsuitkering, pensioen- en sociale lasten.

Afschrijvingen
Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

7 TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Verloop immateriële vaste activa

(x € 1.000)	**Disagio van geldleningen**
Boekwaarde per 31 december 2016	18
Investeringen	0
Afschrijving	12
Afwaardering door aflossing leningen	6
Boekwaarde per 31 december 2017	**0**
Cumulatieve aanschafwaarde	374
Cumulatieve afschrijvingen	374
Boekwaarde per 31 december 2017	**0**

Door de volledige aflossing van alle langlopende lening is de boekwaarde per 31 december 2017 nihil.

Materiële vaste activa
Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen. Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut.

Verdeling materiële vaste activa

(x € 1.000)	**31-12-2017**	**31-12-2016**
Gronden	0	2.158
Bedrijfsgebouwen	0	6.731
Machines, apparaten en installaties	0	2.624
Overige materiële vaste activa	0	960
Totaal	**0**	**12.473**

Verloop materiële vaste activa

(x € 1.000)	Gronden	Bedrijfs-gebouwen	Machines en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2016	2.158	6.731	2.624	960	12.473
Investeringen	0	0	214	66	280
Desinvesteringen	2.158	6.568	1.916	585	11.227
Duurzame waardeverminderingen	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	158	134	150	442
Herrubricering naar voorraad	0	-5	-788	-291	-1.084
Boekwaarde per 31 december 2017	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In 2017 zijn de bedrijfsgebouwen aan de Beverweerdlaan, de Bruningweg en de Driepoortenweg verkocht aan een externe partij voor een bedrag van afgerond € 10,4 miljoen. Deze verkoop heeft geresulteerd in een gering boekverlies van afgerond € 0,5 miljoen. In 2017 is tevens een langjarige leaseovereenkomst overgedragen aan een externe partij.

De bedrijfsgebouwen, behalve het gedeelte van de Bruningweg wat is verhuurd aan Presikhaaf Schoolmeubelen B.V., is langjarig terug gehuurd.

De resterende onderdelen van de materiele vaste activa (machines, installaties en overige materiële vaste activa) zijn als gevolg van de overgang naar Scalabor B.V. per 1 januari 2018 verantwoord onder de post ‘voorraden’. Deze activa worden tegen boekwaarde overgedragen per 1 januari 2018 aan Scalabor B.V. Omdat deze activa voor de GR geen toekomstige economische voordelen oplevert, is deze activa, conform het BBV, opgenomen onder de voorraden.

Voor de diverse actiefposten gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvingstermijn
Grond	Geen afschrijving
Terreinvoorzieningen	10 jaar
Gebouwen	Nieuwbouw 40 jaar, bestaande bouw 20 jaar
Kassen	20 jaar
Installaties	15 – 20 jaar
Machines, apparaten	4 – 10 jaar
Inventaris	5 – 10 jaar
Vervoermiddelen	4 – 8 jaar, rekening houdend met een restwaarde
Computerapparatuur	3 jaar
Software	5 jaar

Financiële vaste activa

Verloop financiële vaste activa

(x € 1.000)	Deelnemingen	Overige verbonden partijen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2016	**203**	**142**	**345**
Desinvestering	0	-21	-21
Overige mutaties	-125	-49	-174
Resultaat	-5	0	-5
Boekwaarde per 31 december 2017	**73**	**72**	**145**

Deelnemingen
De deelneming betreft de deelneming in Beverweerd Holding B.V. en is gewaardeerd tegen lagere marktwaarde, zijnde het zichtbare eigen vermogen.

Overige verbonden partijen

Specificatie overige verbonden partijen

(x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Deelname certificaat Intratuin Holding B.V.	5	5
Vordering op Coöperatieve Bloemenveiling Flora Holland UA	51	115
SSGA Netwerk	15	0
Participatie Coöperatieve vereniging Bergerden u.a.	1	1
Veiling Plantion B.V.	0	21
Totaal	**72**	**142**

Vlottende activa

Voorraden

Specificatie voorraden

(x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Grond- en hulpstoffen	361	277
Gereed product en handelsgoederen	1.024	1.031
Onderhanden werk	0	15
Bruto waardering voorraden in exploitatie	**1.385**	**1.323**
Voorziening voorraden	-68	-66
Netto waardering voorraden in exploitatie	**1.317**	**1.257**
Activa die per 1 januari worden overgedragen	1.084	0
Totaal voorraden	**2.401**	**1.257**

De voorziening incourante voorraden bedraagt 4,9% (2016: 5,0%) van de bruto waardering. De materiële vaste activa zijn als gevolg van de overgang naar Scalabor B.V. per 1 januari 2018 gerubriceerd onder de post ‘voorraden’.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

(x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Vordering in verband met uitvoering Wsw	0	525
Vordering inzake sectorplan SW	0	625
Vordering op deelnemende gemeenten	10.472	0
Totaal	**10.472**	**1.150**

Vordering op deelnemende gemeenten in verband met negatief eigen vermogen
De vordering op deelnemende gemeenten ultimo 2017 betreft de vordering in verband met het negatief eigen vermogen dat ontstaat als gevolg van het negatieve gerealiseerde resultaat 2017.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Specificatie uitzettingen in 's Rijks schatkist

(x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Schatkistbankieren	0	3.925
Totaal	**0**	**3.925**

Sinds 2014 is Presikhaaf Bedrijven verplicht om het saldo van liquide middelen boven het drempelbedrag bij de Rijksoverheid onder te brengen.

Schatkistbankieren

(x € 1.000)		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1 drempelbedrag	648	648	648	648	648
2 Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		681	581	536	470
Ruimte onder het drempelbedrag		0	67	112	178
Overschrijding van het drempelbedrag		33	0	0	0

Het begrotingstotaal bedraagt € 86,444 miljoen, hiervan 0,75% bedraagt € 0,648 miljoen.
Overige uitzettingen

Specificatie overige uitzettingen

(x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Debiteuren	4.803	2.889
Totaal	**4.803**	**2.889**

Debiteuren

Specificatie debiteuren

(x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Debiteuren	4.860	2.983
Voorziening dubieuze debiteuren	-57	-94
Totaal	**4.803**	**2.889**

In 2017 is een voorziening voor een debiteur afgewikkeld waardoor de voorziening dubieuze debiteuren is gedaald. Per 1 maart 2018 staat in totaal nog een bedrag van € 0,9 miljoen open.

Liquide middelen

Specificatie liquide middelen

(x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Kasgelden	86	83
Banksaldi	264	236
Totaal	**350**	**319**

Banksaldi

Specificatie banksaldi

(x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Geld onderweg	74	62
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	86	28
ABN Amro Bank N.V.	105	146
Totaal	**264**	**236**

Ultimo 2017 is € 23k niet ter vrije beschikking in verband met een afgegeven bankgarantie.

Overlopende activa

Specificatie overlopende activa

(x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.708	470
Totaal	**1.708**	**470**

Onder de overige nog te ontvangen bedragen is een te vorderen bedrag in zake lage inkomensvoordeel van afgerond € 1,1 miljoen opgenomen. Tevens is hieronder de rekening-courantverhouding met Beverweerd Holding B.V. ad € 0,15 miljoen opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Verloop eigen vermogen

(x € 1.000)	Algemene reserve	Gerealiseerd resultaat	Totaal
Gerealiseerd resultaat over 2016	851	0	851
Gerealiseerd resultaat over 2017	0	-10.535	-10.535
Vordering op deelnemende gemeenten	0	10.472	10.472
Boekwaarde per 31 december 2017	**851**	**-63**	**788**

Voorzieningen

Specificatie voorzieningen

(x € 1.000)	**Reorganisatie-voorziening**
Saldo 31 december 2016	1.159
Dotatie aan voorziening	9.375
Onttrekking aan voorziening	-524
Saldo 31 december 2017	**10.010**

De reorganisatievoorziening is naar aanleiding diverse reorganisaties in het verleden getroffen en aangevuld met de reorganisatiekosten door de overgang naar Scalabor B.V. per 1 januari 2018.

De dotatie aan de voorziening is opgebouwd als volgt:

- Dotatie in 2017 aan de voorziening als gevolg van de overgang naar Scalabor B.V. voor een bedrag van € 12.552k;
- Onttrekking van lasten die in 2017 al zijn betaald en verantwoord aan de voorziening als gevolg van overgang Scalabor B.V. die is gevormd in 2017 voor een bedrag van € 3.177k;
- Per saldo een bedrag van € 9.375k.

De onttrekking betreft de onttrekking van verplichtingen die voor 1 januari 2017 al waren voorzien voor een bedrag van € 524k.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
Alle geldleningen zijn verstrekt door de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten. Er zijn geen zekerheden verstrekt voor de langlopende leningen. Na verkoop van de panden in 2017 zijn de leningen volledig afgelost.

(x € 1.000)	**Langlopend leningen**
Saldo 31 december 2017	15.177
Af: aflossingen 2017	15.177
Saldo 31 december 2017	**0**

Over 2017 bedraagt de rentelast over de vaste schulden € 364.722.

Vlottende passiva

Schulden aan openbare lichamen

(x € 1.000)	**31-12-2017**	**31-12-2016**
Schulden aan openbare lichamen	678	0
Totaal	**678**	**0**

Dit betreft een schuld aan niet deelnemende gemeenten vanuit gemaakte subsidie-afspraken voor het jaar 2017.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Specificatie netto-vlottende schulden

(x € 1.000)	**31-12-2017**	**31-12-2016**
Rekening-courant kredietinstellingen	2.700	0
Crediteuren	891	1.205
Overige schulden	2.944	2.479
Totaal	**6.535**	**3.684**

Rekening-courant kredietstellingen
Dit betreft ultimo 2017 de kasgeldlening bij de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten. Ultimo 2016 is er geen kasgeldlening bij de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.

Crediteuren
Dit betreft de schulden aan leveranciers.

Overige schulden

Specificatie overige schulden

(x € 1.000)	**31-12-2017**	**31-12-2016**
Schulden aan belastingen en sociale premies	2.944	2.479
Totaal	**2.944**	**2.479**

Dit betreft voor de af te dragen loonheffingen en omzetbelasting. Beide posten zijn in januari 2018 betaald.

Overlopende passiva

Specificatie overlopende passiva

(x € 1.000)	**31-12-2017**	**31-12-2016**
Te betalen rente	0	199
Rekening-courant Beverweerd Holding B.V.	0	18
Rekening-courant Stichting Motivaktie	447	522
Rekening-courant Stichting Aan de Slag	110	0
Rekening-courant Stichting Personeel Presikhaaf	321	259
Verplichting vakantiegeld IKB	0	345
Overig	990	632
Totaal	**1.868**	**1.975**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In de balans zijn niet de verplichtingen tot uitdrukking gebracht met betrekking tot betaling van:

- Het opgebouwde vakantiegeld en de overlopende verlofuren bedragen ultimo 2017: € 6.479.000 en ultimo 2016: € 7.162.000. De verplichting inzake verlofuren van personeelsleden die mee zijn overgegaan naar Scalabor B.V. zijn onderdeel van de reorganisatievoorziening;
- Huur- en leaseverplichtingen ultimo 2017 € 7.049.000 en ultimo 2016 € 1.024.000. De verdeling naar categorie en naar jaar is als volgt (x € 1.000):

	2018	2019	2020	2021	>2021	**Totaal**
Huur gebouwen	983	940	935	846	2.425	**6.129**
Contracten	272	230	218	186	14	**920**
Totaal	**1.255**	**1.170**	**1.153**	**1.032**	**2.439**	**7.049**

  Door de overdracht van de activiteiten aan Scalabor B.V. resteert er aan huur- en leaseverplichtingen een bedrag van € 19.000 voor Presikhaaf Bedrijven.
- Diverse overeenkomsten, onder anderen met energieleveranciers, waarvoor de verplichtingen niet te kwantificeren zijn. Deze worden ook overgedragen aan Scalabor B.V.

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 januari 2018 zijn de activiteiten van Presikhaaf Bedrijven overgedragen aan Scalabor B.V.

Vennootschapsbelasting

Presikhaaf Bedrijven valt sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Wij kunnen voor 2016 en 2017 gebruik maken van de zogenaamde ‘SW vrijstelling’ waardoor wij zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De vrijstelling is van toepassing op lichamen die voor 90% of meer activiteiten verrichten die bestaan uit het bieden van passende werkzaamheden aan mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking. Presikhaaf Bedrijven valt voor 2016 en 2017 onder deze vrijstelling.

8 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Toelichting op het resultaat uit productie

Bruto- en netto-opbrengst
In onderstaande tabel worden per bedrijfsonderdeel de bruto-opbrengst en de netto-opbrengst weergegeven in vergelijking met de begroting 2017 en het jaar 2016.

Bruto- en netto-opbrengst per bedrijfsonderdeel

	Rekening 2017		Begroting 2017		Rekening 2016	
Industrie	5.262	4.604	4.532	4.091	5.148	4.533
Groen	4.462	3.736	3.918	3.357	4.451	3.720
Diensten	3.881	2.588	3.578	2.634	4.064	2.918
Werkfit	1.436	779	766	540	870	598
Schoolmeubelen	675	675	600	600	652	652
Intratuin Arnhem	5.609	2.252	5.400	2.160	5.381	2.125
Totaal	**21.325**	**14.634**	**18.794**	**13.382**	**20.566**	**14.546**

Vrijwel over de gehele linie is de opbrengst in 2017 hoger dan begroot door een lager ziekteverzuim en hogere prijzen en is de daling van het aantal SW-ers geheel gecompenseerd.
In de kostprijs zijn de kosten voor inzet van personen uit de Participatiewet meegenomen. De werkelijk kosten voor inzet van personen uit de Participatieweg bedraagt € 2.441.000 tegen een begroot bedrag van € 1.800.000 en in 2016 € 2.319.000.
Ten opzichte van 2016 heeft een verschuiving van opbrengsten van Diensten naar Industrie plaatsgevonden, vanwege de vergelijkbaarheid zijn de cijfers 2016 aangepast.

Overige opbrengsten

Specificatie overige opbrengsten

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Doorbelasting huisvesting	232	295	431
GR-bijdrage gemeente Montferland	0	0	43
Bijdrage dienstverlening gemeente Montferland	133	0	0
Doorbelasting personeel	148	219	524
Doorbelastingen kosten module 8	1.400	1.425	383
Overeenkomst Dr. Schaepman Stichting	71	71	71
Meeropbrengsten voormalige ID-banen	146	156	165
Management fee	80	0	50
Jobcoachvergoeding	168	0	186
Verkoopopbrengsten leaseactiva	109	0	0
Overig	125	14	144
Totaal	**2.612**	**2.180**	**1.997**

De overige opbrengsten zijn hoger dan begroot door meer een verkoopopbrengst desinvesteringen en de niet begrote bijdrage dienstverlening gemeente Montferland en een hogere jobcoachvergoedingen.
Vanaf 2016 worden de kosten van de personen in ‘module 8’ doorbelast aan de deelnemende gemeenten. In 2016, conform de afspraak met deelnemende gemeenten, voor 25% van de jaarkosten.

Salariskosten regulier personeel

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Salariskosten (x € 1.000)	10.557	9.866	9.962
Gemiddeld aantal fte's	153,8	149,0	146,7
Gemiddelde salariskosten per fte (in €)	68.641	66.215	67.907

Door ziektegevallen en inzet van extra personeel t.b.v. de doelgroep is het aantal fte hoger.

De salariskosten regulier personeel zijn verdeeld over:

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat uit productie	7.684	6.993	7.054
Resultaat uit begeleiding	2.873	2.873	2.908
Totaal	**10.557**	**9.866**	**9.962**

Gemiddelde salariskosten regulier personeel per fte
In vergelijking met 2016 zijn de salariskosten per fte gestegen door de cao-stijging, de stijging van de pensioenpremies en extern ingehuurd personeel.

Opbouw van het regulier personeel per fte naar dienstverbanden

	Rekening 2017	Rekening 2016
Ambtelijk dienstverband	58,9	63,1
Dienstverband bij Stichting Personeel Presikhaaf	72,8	68,8
Dienstverband bij Stichting Motivaktie	0,6	3,8
Dienstverband bij Tuincentrum de Wuurde B.V.	11,2	7,3
Extern ingehuurd personeel	10,3	3,7
Totaal	**153,8**	**146,7**

Detacheringsvergoeding doelgroep
Dit zijn de kosten voor de inzet van werknemers uit de doelgroep voor personen in Activerend Werk. Deze kostenpost komt terug als detacheringsvergoeding bij het onderdeel 'resultaat uit verloning'.

Overige personeelskosten

Specificatie overige personeelskosten

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Opleidingskosten	209	63	64
Reiskostenvergoedingen niet SW-personeel	45	33	60
Bijzondere voorzieningen	38	202	349
Overige	176	136	273
Totaal	**468**	**434**	**746**

De overige personeelskosten zijn gedaald door dat de kosten van jubilea zijn meegenomen in het resultaat uit verloning. In 2016 zijn deze lasten grotendeels t.l.v. het sectorplan gebracht.

Afschrijvingen

Specificatie afschrijvingen

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Immateriële vaste activa	12	25	25
Bedrijfsgebouwen	158	318	285
Machines en installaties	134	240	225
Overige materiële vaste activa	150	177	169
Totaal	**454**	**760**	**704**

De afschrijvingskosten zijn ten opzichte van 2016 en de begroting 2017 gedaald doordat er zeer beperkt is geïnvesteerd en omdat de gebouwen zijn verkocht per 11 september 2017.

Financiële baten en lasten

De financiële lasten zijn gedaald door de aflossing op de langlopende leningen en de lagere rentepercentages.

Overige bedrijfskosten

Specificatie overige bedrijfskosten

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Huur- en leasekosten	539	303	406
Onderhoudskosten	778	1.067	989
Energieverbruik	541	602	600
Belastingen en verzekeringen	270	340	340
Overige kosten	3.079	2.409	3.720
Subtotaal	**5.207**	**4.721**	**6.055**
Subsidie praktijkleren	-14	-7	-31
Totaal	**5.193**	**4.714**	**6.024**

De huur-en leasekosten zijn toegenomen door de huur van de gebouwen vanaf medio september. De overige kosten zijn lager dan voorgaand jaar, door maatregelen om kosten te besparen.

Een nadere uitsplitsing van de post ‘overige kosten’ is als volgt:

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Indirecte productiekosten	46	51	76
Inkoop- en expeditiekosten	66	77	69
Verkoopkosten	217	258	242
Kosten dienstverlening door derden	1.441	828	1.880
Overige algemene kosten	1.331	1.011	1.120
Diverse baten en lasten	5	184	-29
Mutatie voorzieningen	-27	0	-149
Inverdieneffect boventalligen	0	0	511
Totaal	**3.079**	**2.409**	**3.720**

De stijging van de kosten dienstverlening door derden is vooral toe te wijzen aan hogere kosten van tijdelijk personeel en ingehuurde diensten.
De stijging van de overige algemene kosten komt door hogere automatiseringskosten en hogere leasekosten.

Toelichting op het resultaat uit begeleiding
De kosten van begeleiding zijn ten opzichte van 2016 lager uitgevallen door een lagere bezetting.
Deze bijdrage is noodzakelijk om de werkplekken voor Activerend Werk te kunnen bekostigen.

Toelichting op het resultaat uit verloning
Het resultaat van verloning is positief uitgevallen door een lagere SW-bezetting voor de deelnemende gemeenten en het 'Lage-InkomensVoordeel'. De werkelijke SW-bezetting bevat ook de SW-medewerkers uit de gemeenten Montferland en Renkum die niet in de begroting zijn opgenomen.

Bijdrage SW (oud)
De bijdrage SW (oud) van € 64.750k is hoger dan begroot door de SW-medewerkers uit de gemeenten Montferland en Renkum. Het resultaat op de SW- medewerkers van Montferland is nihil.

De Bijdrage SW (oud) dekt volledig de kosten van de SW-ers.

Detacheringsvergoeding doelgroep
Dit zijn de opbrengsten van de inzet van werknemers uit de doelgroep voor personen in Activerend Werk. Deze kostenpost komt terug als detacheringsvergoeding bij het onderdeel 'resultaat uit productie'

Salariskosten SW
De belangrijkste kostenpost wordt gevormd door de post salariskosten SW-personeel. De salariskosten zijn een miljoen meer door een hogere SW bezetting. De SW-bezetting (exclusief Begeleid Werken) is 31,1 fte hoger uitgevallen dan begroot, daarnaast zijn ook de salariskosten per fte € 54 hoger uitgevallen dan begroot. De salariskosten SW zijn hiermee € 1.043k hoger dan begroot.

De salariskosten SW per fte zijn gestegen door de afgesproken salarisverhoging in de nieuwe cao voor de SW en door hogere sociale lasten.

Personeelsgebonden kosten SW
Onder deze post worden de reiskosten woon-werkverkeer en de loonkostensubsidie van Begeleid Werken.

Een specificatie van de personeelsgebonden kosten SW is als volgt:

(x € 1.000)	**Rekening 2017**	**2017**	**Rekening 2016**
Kosten woon-werk	1.015	1.019	1.082
Kosten maatvervoer	16	52	47
Kosten Begeleid Werken	517	537	564
Overige personeelsgebonden kosten	370	320	0
Totaal	**1.918**	**1.928**	**1.693**

Vanaf 2017 worden de kosten van jubilea en vakbondscontributie meegenomen onder de Personeelsgebonden kosten SW. De personeelsgebonden kosten zijn binnen de begroting gebleven.

Wet Werk en Zekerheid
Dit betreffen de kosten als gevolg van wettelijke verplichtingen voor vergoedingen aan medewerkers die ontslagen worden (bijvoorbeeld bij arbeidsongeschiktheid) en die een dienstverband van minstens twee jaar hebben.

Toelichting op het resultaat overige posten

Resultaat verbonden partijen

Dit betreft het resultaat van de verbonden partijen Beverweerd Holding B.V., Tuincentrum de Wuurde B.V. en Presikhaaf Dienstverlening B.V. en Tuincentrum Arnhem.

Specificatie aandeel verbonden partijen

(x € 1.000)	**Rekening 2017**	**Begroting 2017**	**Rekening 2016**
Beverweerd Holding B.V.	-5	0	33
Overige verbonden partijen	0	0	-1
Totaal	**-5**	**0**	**32**

Transitiekosten
Dit betreffen de kosten die ontstaan in 2017 om Presikhaaf Bedrijven de noodzakelijke transitie te laten doormaken.

Incidentele lasten

Specificatie incidentele lasten

(x € 1.000)	**2017**	**Begroting 2017**	**Rekening 2016**
Incidentele lasten – als gevolg van lopende frictiekosten	310	0	2.016
Afwaardering/verkoop bedrijfsgebouwen	0	0	519
Incidentele lasten - overgang naar Scalabor B.V.	12.552	0	0
Totaal	**12.862**	**0**	**2.535**

Specificatie incidentele lasten - overgang naar Scalabor B.V.

(x € 1.000)	**Rekening 2017**	**Begroting 2017**	**Rekening 2016**
Vastgoed	522.000	522.000	0
Financiering	2.330.000	2.330.000	0
Afkoop uitkomst DD	250.000	250.000	0
Overige posten	650.000	650.000	0
Personeel: boventalligheid	6.900.000	6.900.000	0
Personeel: compensatie hogere schalen	1.900.000	1.900.000	0
Totaal	**12.552.000**	**12.552.000**	**0**

Bijdragen gemeenten

Hieronder het overzicht van de in de exploitatie overzichten opgenomen bijdragen gemeenten.

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017
Bijdrage gemeenten instandhouding werkplekken	269	269
Bijdrage begeleiding door gemeenten	2.873	2.873
Bijdrage SW (oud)	61.466	61.466
Bijdrage gemeenten overige posten	600	600
Subtotaal bijdrage deelnemende gemeenten	**65.208**	**65.208**
Bijdrage SW (oud) door niet deelnemende gemeenten	424	0
Bijdrage SW (oud) op basis van werkgemeente	2.860	861
Totale bijdragen gemeenten	**68.492**	**66.069**

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Vanaf 1 januari 2013 is de WNT van toepassing voor Presikhaaf Bedrijven. Conform de beleidsregels toepassing WNT hebben wij in onderstaande tabel voor alle topfunctionarissen de voorgeschreven informatie opgenomen. Voor niet-topfunctionarissen is er geen informatie opgenomen omdat geen enkele medewerker boven de norm uitkomt. De WNT-normen bedragen voor het jaar 2017 voor Presikhaaf Bedrijven is € 181.000 voor personeel in loondienst. Dit is tevens het normbedrag voor ingehuurd personeel langer dan één jaar. Het maximum jaarbedrag voor ingehuurd personeel korter dan een jaar is € 258.000.

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12

Bedrage x € 1	J.H. Janssen
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang functievervulling Einde functievervulling	29-1-2016 nvt
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling vóór 2017	11
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling in 2017	12
Aantal uren functievervulling in 2017	1.872
Individueel WNT-maximum	181.000
Maximum uurtarief	176
Uitgekeerde bezoldiging in 2017	154.892
Bezoldiging per uur	83
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	154.892
Verplichte motivering indien overschrijding	nvt

Ook voor 2016 bleef de directeur ruim onder de WNT norm.

Toezichthoudende topfunctionarissen

a	b	c	d	e	f	g	h	i
W.P. van Burgsteden	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
P.G.M. Lunter	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
A. Haga	Bestuurslid	6 mnd.	2017	0	0	0	0	0
M.A.R. Leisink	Bestuurslid ((plv.-) voorzitter)	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
P.J. Bollen	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
H.C.M. Knuiman	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
J.H.A.P. Sluiter	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
B. Ross	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
T.M.N. Vugts	Bestuurslid	10 mnd.	2017	0	0	0	0	0
R. Haverkamp	Bestuurslid	1 mnd.	n.v.t.	0	0	0	0	0
B. Elfrink	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
A. Logemann	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
J.H.J. Sluiter	Bestuurslid (voorzitter)	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0
S. Bijl	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0

Verklaring van de letters:
a. de naam
b. de functie
c. de duur en omvang van het dienstverband (tenzij anders weergegeven zijn de personen het gehele jaar bestuurslid geweest)
d. het jaar waarin het dienstverband is beëindigd
e. de beloning in €
f. belastbare onkostenvergoeding
g. beloningen betaalbaar op termijn
h. totaal bezoldiging in 2017
i. totaal bezoldiging in 2016

De bestuursleden blijven met hun vergoeding van nihil onder de WNT-norm van € 27.150 (voorzitter) en € 18.100 (voor overige bestuursleden).

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Resultaat uit productie

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Bruto-opbrengst inclusief mutatie OHW	21.325	18.794	20.566
Materiaal verbruik + uitbesteed werk + inzet P-wetters	6.691	5.412	6.020
Netto-opbrengst	**14.634**	**13.382**	**14.546**
Netto-opbrengstpercentage	*68,6%*	*71%*	*70,7%*
Overige opbrengsten	2.612	2.180	1.997
Som der bedrijfsopbrengsten	**17.246**	**15.562**	**16.543**
Lasten			
Salariskosten regulier personeel	7.684	6.993	7.054
Detacheringsvergoeding doelgroep	2.420	2.420	2.553
Overige personeelskosten	468	434	746
Afschrijvingen	454	760	704
Financiële baten en lasten	356	511	612
Overige bedrijfskosten	5.193	4.714	6.024
Totaal lasten	**16.575**	**15.831**	**17.693**
Opbrengsten - lasten	**671**	**-269**	**-1.150**
Bijdrage gemeenten instandhouding werkplekken	269	269	2.390
RESULTAAT UIT PRODUCTIE	**940**	**0**	**1.240**

De totale werkelijke lasten binnen dit onderdeel bedragen voor 2017 € 23.266 tegenover begroot € 21.243. Dit is een overschrijding van € 2.023. Deze overschrijding wordt in zijn geheel gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. Hierdoor is er geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Resultaat uit begeleiding

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Kosten begeleiding	2.873	2.873	2.908
Bijdrage begeleiding door gemeenten	2.873	2.873	2.969
RESULTAAT UIT BEGELEIDING	**0**	**0**	**61**

De werkelijke lasten zijn gelijk aan de begrote lasten. Hierdoor is er geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Resultaat uit verloning

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Bijdrage SW (oud)	64.750	62.327	67.404
Detacheringsvergoeding doelgroep	2.420	2.420	2.553
Salariskosten SW	63.862	62.819	67.551
Personeelsgebonden kosten SW	1.918	1.928	1.693
Wet Werk en Zekerheid	178	0	150
RESULTAAT UIT VERLONING	**1.212**	**0**	**563**

De totale werkelijke lasten binnen dit onderdeel bedragen voor 2017 € 65.958 tegenover begroot € 64.746. Dit is een overschrijding van € 1.212. Deze overschrijding wordt in zijn geheel gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. Hierdoor is er geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Resultaat uit overige posten

(x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
Resultaat verbonden partijen	-5	0	32
Transitiekosten	-420	0	-600
Incidentele lasten - lopende Frictie	-310	0	-2.535
Incidentele lasten - overgang naar Scalabor B.V.	-12.552	0	0
Opbouw weerstandsvermogen	0	-600	0
Bijdrage gemeenten overige posten	600	600	2.090
RESULTAAT OVERIGE POSTEN	**-12.687**	**0**	**-1.013**

De totale werkelijke lasten binnen dit onderdeel bedragen voor 2017 € 12.687 tegenover begroot € 600. Dit is een overschrijding van € 12.187. De incidentele lasten zijn vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 22 december 2017. Hierdoor is er geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

9 OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

10 BIJLAGEN

Bijlage A: Specificatie van de SW-werknemers in AJ naar gemeente:

Arnhem	1.139,60
Doesburg	70,46
Duiven	74,53
Lingewaard	188,01
Overbetuwe	146,70
Rheden	250,32
Rijnwaarden	55,90
Rozendaal	0,84
Westervoort	95,84
Zevenaar	131,75
Aalten	1,25
Apeldoorn	4,18
Baarn	0,41
Barneveld	2,00
Berg & Dal	1,00
Berkelland	0,39
Beuningen	0,82
Bronckhorst	1,00
Doetinchem	3,08
Druten	1,00
Ede	5,29
Enschede	0,46
Lochem	1,00
Montferland	50,43
Neder-Betuwe	5,77
Nijmegen	9,64
Renkum	21,04
Rhenen	1,00
Soest	0,29
Tiel	0,00
Wageningen	2,13
West Maas en Waal	1,00
Zutphen	1,00
Totaal	**2.268,14**

Bijlage B: Normenkader Rechtmatigheid

Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 22 december 2017 het normenkader ten behoeve van de financiële rechtmatigheid vastgesteld. Wetten in formele zin worden vanuit buiten opgelegd en zijn daardoor niet beïnvloedbaar door het Algemeen Bestuur. Deze vallen dus te allen tijde onder het normenkader. Onderstaand worden de belangrijkste genoemd:
Het normenkader omvat thans de volgende wet- en regelgeving:
Interne kaders:

- Regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland;
- Treasurystatuut;
- Financiële en controle protocol;

Externe kaders:

- Grondwet;
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen;
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Wet Financiering decentrale overheden (Fido);
- Participatiewet;
- Fiscale en sociale wetgeving;
- BTW-compensatiefonds;
- Regels omtrent (Europese) Aanbesteding;
- Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO);
- Houdbaarheid OverheidsFinancien (HOF);
- Wet Markt en Overheid;
- Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- Wet sociale werkvoorziening.